

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 สภาพปัญหา.....	1
1.2 ขอบเขตและวิธีการศึกษา	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.4 วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย	3
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. แนวคิดและวิวัฒนาการในเรื่องการหย่าและเหตุฟ้องหย่า	4
2.1 ทฤษฎีระบบการหย่า.....	4
2.1.1 การหย่าที่ไม่มีคู่สมรสฝ่ายใดกระทำผิดต่อหน้าที่สามีภรรยา (Mutual consent)	4
2.1.2 การหย่าที่เป็นการลงโทษคู่สมรสฝ่ายที่กระทำผิดต่อหน้าที่สามีภรรยา (The fault theory)	4
2.1.3 การหย่าที่เป็นมาตรการแก้ไขชีวิตสมรสที่แตกสลายไปแล้ว (The irretrievably broken down of marriage หรือ The no-fault theory)	5
2.2 วิวัฒนาการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหย่าในต่างประเทศ.....	5
2.2.1 ยุคกฎหมายบาบีลอน	5

2.2.2 ยุคกฎหมายยิว.....	6
2.2.3 ยุคกรีก	6
2.2.4 ยุคโรมัน.....	7
2.2.5 ยุคพระเจ้าจัสติเนียน.....	8
2.2.6 ยุคศาสนจักร.....	9
2.3 วิวัฒนาการกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการหย่าตามกฎหมายของไทย	10
2.3.1 สมัยสุโขทัย.....	10
2.3.2 สมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น.....	12
2.3.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว พ.ศ.2478	15
2.3.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว พ.ศ.2519	17
2.3.5 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว พ.ศ.2533	19
2.4 เหตุฟ้องหย่าของไทยเมื่อพิจารณาตามหลักความผิดและหลักปราศจาก ความผิด	20
2.4.1 เหตุฟ้องหย่าที่จัดอยู่ในหลักความผิดของคู่สมรส	20
2.4.2 เหตุฟ้องหย่าที่จัดอยู่ในหลักปราศจากความผิดของคู่สมรส.....	21
3. เหตุฟ้องหย่าตามกฎหมายต่างประเทศ	
3.1. เหตุฟ้องหย่าในระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	23
3.1.1 ประเทศสวีเดน.....	23
3.1.2 ประเทศเยอรมัน	24
3.1.3 ประเทศฝรั่งเศส	26
3.1.4 ประเทศญี่ปุ่น.....	27
3.1.5 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	29
3.2. เหตุฟ้องหย่าในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์.....	31
3.2.1 ประเทศอังกฤษ	31

1) การจงใจละทิ้งร้าง (Willfully Desertion).....	33
2) การแยกกันอยู่ของคู่สมรส	35
1 การแยกกันอยู่โดยได้ตกลงกันของคู่สมรส (Separation agreement)	36
2 การแยกกันอยู่โดยคำพิพากษาของศาล (Separation order)	37
3.2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	40
1) มลรัฐลุยเซียน่า	42
2) มลรัฐนิวยอร์ก	43
3) มลรัฐฮาวาย	44
4) มลรัฐแมริแลนด์	44
3.2.3 ประเทศสิงคโปร์.....	45
3.3. วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่าว่าด้วยเรื่องการจงใจละทิ้งร้าง ตามระบบกฎหมายซีวิลลอว์และคอมมอนลอว์.....	47
3.3.1 การจงใจละทิ้งร้างของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายซีวิลลอว์.....	47
3.3.2 การจงใจละทิ้งร้างของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ...	47
4. การจงใจละทิ้งร้างในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย	49
4.1 ความหมายของการจงใจละทิ้งร้าง	49
1 ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ.2542	49
2 ความหมายตามความเห็นของนักกฎหมายต่างๆ	50
3 ความหมายตาม Black's Law Dictionary	50
4 ความหมายตามคำพิพากษาศาลฎีกา	51
4.2 คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการจงใจละทิ้งร้าง.....	51
1 มีการแยกกันอยู่ต่างหากจากกัน	52
2 มีการจงใจละทิ้งร้าง	53
3 ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง.....	58
4 ต้องละทิ้งร้างไปเกิน 1 ปี.....	59

4.3 การจงใจละทิ้งร้างที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา	60
1 ความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยาในทางศาสนา	60
1.1 ศาสนาพุทธ	61
1.2 ศาสนาอิสลาม	62
1.3 ศาสนาคริสต์.....	64
2 ความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยาในทางกฎหมาย.....	65
2.1 ความสัมพันธ์ส่วนตัวของสามีภรรยา	66
2.2 ความสัมพันธ์ทางกฎหมายของสามีภรรยาในทางทรัพย์สิน	70
4.4 ข้อยกเว้นในเหตุฟ้องหย่าว่าด้วยเรื่องการจงใจละทิ้งร้าง.....	71
4.5 การจงใจละทิ้งร้างเปรียบเทียบกับเหตุฟ้องหย่าเรื่องการแยกกันอยู่.....	72
4.6 การจงใจละทิ้งร้างเปรียบเทียบกับกรกระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการ เป็นสามีภรรยากันอย่างร้ายแรง	75
4.7 การละทิ้งร้างในเหตุหย่าเปรียบเทียบกับกรละทิ้งในกรณีบุตรบุญธรรม..	77
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่าเรื่องการจงใจละทิ้งร้างตามกฎหมาย ต่างประเทศและกฎหมายครอบครัวไทยและปัญหาบางประการเกี่ยวกับ เรื่องการจงใจละทิ้งร้าง	79
5.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุฟ้องหย่าเรื่องการจงใจละทิ้งร้างตามกฎหมาย ต่างประเทศและกฎหมายครอบครัวไทย.....	79
5.1.1 ทฤษฎีกฎหมาย.....	79
5.1.2 เงื่อนไขในการฟ้องหย่า	82
5.1.3 หน้าที่ของสามีภรรยา	82
5.1.4 หลักความยินยอม	83
5.1.5 องค์ประกอบของเหตุฟ้องหย่าว่าด้วยเรื่องการจงใจละทิ้งร้าง	83
1) ข้อเท็จจริงว่ามีกรแยกกันอยู่.....	83
2) มีเจตนาละทิ้งร้าง.....	83
3) ไม่ได้รับความยินยอมจากคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง	84
4) การจากไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร	84

5) ระยะเวลาการจงใจละทิ้งร้าง	85
5.2 ปัญหาบางประการในเรื่องการจงใจละทิ้งร้าง	85
5.2.1 เจตนาการละทิ้งร้างเกิดขึ้นเมื่อใด	86
5.2.2 เรื่องระยะเวลาของการละทิ้งร้าง 1 ปี.....	86
5.2.3 เรื่องการจงใจละทิ้งร้างกับการจงใจละทิ้งร้างโดยทางอ้อม (constructive desertion)	86
5.2.4 เรื่องความต่อเนื่องกันของระยะเวลาการจงใจละทิ้งร้าง	87
5.2.5 เรื่องการให้อภัย (Condonation)	87
5.2.6 เรื่องการอยู่ด้วยกันจนระยะเวลาได้ผ่านพ้นไปช่วงหนึ่งก่อนที่จะ อนุญาตให้หย่ากันได้	88
5.2.7 เรื่องระยะเวลาของการแยกกันอยู่	88
6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	90
ภาคผนวก.....	101
บรรณานุกรม	113